

Year of publication 1851

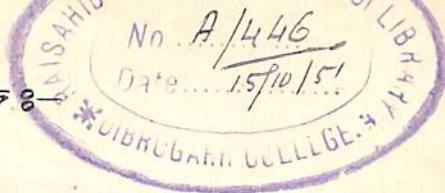
২৬-২-৫৫

বাসন্তীৰ অভিষেক

(স্মৰলিপি সম্বলিত)

বৰদলৈ।

১। বাসন্তীৰ অভিষেক।

(স্বলিপি সম্বলিত)

প্রথম তাঙ্গবণ।

১৮৫১ শক।

শ্ৰীকীৰ্ত্তিনাথ শৰ্মা বৰদলৈ।

শ্ৰীমুন্ডিনাথ শৰ্মা বৰদলৈ।

প্ৰণীত ও প্ৰকাশিত।

[সৰ্ব স্বত্ব সংৰক্ষিত]

যোৰহাট দৰ্পণ প্ৰেচত,

শ্ৰীটুনিবাস শৰ্মা বৰুৱাৰ দ্বাৰা ছপা কৰা হ'ল।

বেচ ৥০ এক আধলি মাথোন।

FOREWORD

The publication of "Basantir Abhishek" marks a new epoch in the history of the Assamese Literature. The subject the musical interlude is the re-juvenation of nature by the touch of Spring. The characters are the indispensable messengers and companions of the spring, Kuli or the cuckoo, Ketaki or the Assamese nightingale, Pakhili or the butterfly, Seuti and Malati, the typical flowers of the season, Malaya or the sweet southern Spring breeze, all contributing to the magical apotheosis of nature, viz ; the coronation of "Basanti Rani" or the Spring Queen. The theme, as such, is simple and elemental ; and the lyrics interspersed throughout the piece are in accord with the functions of the respective characters. The songs have the additional charm of being set in airs appropriate to the message which each singer brings to this great carnival of nature, and several of them offer us many exquisite specimens of the indigenous tunes of Assam, both Aryan and non-Aryan. The language of the dialogue as

well as of the lyrics has been cast in a mould to suit the lips of children whose souls are more responsive to the enchantment of nature than those of grown-up people. To weave a drama with materials culled from the very bosom of nature, sown broadcast over the face of the earth is a new thing in Assamese literature. Though small in bulk, "the Basantir Abhishek" has inaugurated a new phase in Assamese literature by musically interpreting a nature-phenomenon true in all climes and ages

The text of the dialogues has been composed by Sriman Muktinath Bardoloi, and the lyrics and the tunes have been supplied by his father Srijut Kirtinath Bardoloi, the Assamese master-musician of the present day, who has contributed a great deal in promoting the study and popularity of the native airs of the Assamese people. May the tuneful efforts of the father and the son lay the foundation of a world literature among their countrymen.

Cotton Collage,
Gauhati (ASSAM)
December, 12, 1929.

Sd/- S. K. Bhuyan.

বাসন্তীৰ অভিষেক ।

সৌন্দৰ্যৰ উপাসক ইংৰাজ কবি কীটছে কৈছে বোলে
সুন্দৰ বস্তু চিবকালেই উলাহৰ সামগ্ৰী ; “A thing of
beauty is a joy forever.” তেওঁ আৰু কৈছে যে সত্যই
হৈছে সৌন্দৰ্য আৰু সৌন্দৰ্যই হৈছে সত্য “Beauty is truth
and truth is beauty” সুন্দৰ মূৰ্ত্তি, সুন্দৰ চিত্ৰ, সুন্দৰ
দৃশ্য চকুত পৰিলে সঁচাকৈয়ে প্ৰাণ নাচি উঠে । সুন্দৰ কাব্য,
সুন্দৰ গীত, সুন্দৰ সুৰৰ লহৰী কাণত পৰিলে হিয়া
পুলকিত হয় । “অসমীয়া! সুৰ পৰিচয়” নামৰ অসমীয়া
সাহিত্যৰ অমূল্য গ্ৰন্থ বচোঁতা সঙ্গীত কলাবিদ শ্ৰীযুত কীৰ্ত্তি
নাথ বৰদলৈ ডাঙৰীয়াৰ “বাসন্তীৰ অভিষেক”
এটি অভিনৱ সুন্দৰ সামগ্ৰী । বাসন্তী বাণীক অভিষেক
কৰাৰ লগে লগে সুনিপুণ সৌন্দৰ্য পূজাৰীয়ে আমাকো
সৌন্দৰ্য সৰোবৰৰ নিৰ্ম্মল সলিলেৰে অভিষিক্ত কৰিছে ;—
তেওঁ আমাক এখনি অনুপম সপোন ৰাজ্যলৈ হাত ধৰি লৈ
গৈছে ;— য’ত কুলি, কেতেকী, মলয়া, পখিলী, সেউতী, মালতী
এই সকলে জীৱন্ত মনমোহা ৰূপ ধৰি উলাহেৰে ওলাইছে,
হিয়াখুলি হিয়াৰ কথা কৈছে, প্ৰাণভৰি গান গাইছে, হাঁহিছে,
নাচিছে আৰু সকলোৱে মিলিজুলি সাদৰী বাসন্তী আইদেউক
হাদৰি আনি অভিষেক কৰি মহা আনন্দ উপভোগ কৰিছে ।

এই মনমোহা চিত্ৰ আঁকোতা শিল্পীৰ পৰিকল্পনা অতি সুন্দৰ আৰু শলাগিব লগীয়া হৈছে। অলপতে যোৰহাটলৈ যাওঁতে কেইটিমান সৰু সৰু ছোৱালীয়ে গুৱলা অঙ্গ ভঙ্গিৰে নাট খনিৰ গীত বিলাক গাই শুনাইছিল। সঁচাকৈয়ে বৰ ভাল লাগিছিল, কাণত যেন মোহে বৰষিছিল। বৰদলৈ ডাঙ্গৰীয়াৰ সুযোগ্য পুত্ৰ শ্ৰীমান মুক্তিৰে গদ্য কথা বিলাক লিখিছে, আৰু তেখেতে নিজেই গীত বিলাক বচি সুৰ সংযোগ কৰিছে। পিতা-পুত্ৰৰ যুটীয়া বত্ৰৰ সফল ফলিছে। বাঁটা বিতৰণী সভা উৎসৱ আদি সৰু সৰু লৰা ছোৱালীৰ হতুৱাই ভাও কৰাই বিমল আমোদ বিলাকৰ কাৰণে নাট খনি অতি উপযোগী আৰু উপাদেয় হৈছে। “সুৰ বিজয়” নামৰ আৰু এখনি এনে ধৰণৰ গীত নাটিকা যুগুত কৰি থোৱা দেখি বং পাইছোঁ। আশা-কৰোঁ এনেকুৱা খনদিয়েক পুথি উলিয়াই তেখেতে মাতৃ ভাষাৰ আৰু সৌন্দৰ্য্যৰ ভঁৰাল চহকী কৰিব। “ফুলিব সুন্দৰ, অসম ফুলনি, মহা সুখে হব নৃত্য গান,” লিখকৰ তাহানিৰ এই মধুৰ সপোন দিঠকত পৰিণত হব যেন লাগিছে। বৰদলৈ ডাঙ্গৰীয়াৰ মানস পুত্ৰ, “বাসন্তীৰ অভিষেক” যে বাইজৰ আদৰৰ পাত্ৰ হব তাত মোৰ একেৰিও সন্দেহ নাই।

শিৱসাগৰ।

২২।১।১৯৩০

শ্ৰীপদ্মধৰ চলিহা।

"Times of Assam" dated 14th. January 1930:—

"Sreejut Kirtinath Bordoloi is to be thanked for his efforts in getting the indigenous tunes of our Assamese national songs into the fore front of public life, and his latest enterprise is the publication of a small opera named "Basantir Abhishek", which was staged on the occasion a special sitting of the Jorhat Mahila Samiti in the Chandrakanta Hall the other day. The performance was highly successful and the little girls singing the airs of native music were highly appreciated. Mr. Bordoloi should be encouraged, and I think this is the first enterprise in the national indigenous music rendered into tunes and played successfully."

পাতনি ।

সঙ্গীতত বিশ্বৰ সৃষ্টি, স্থিতি আৰু লয়। স্বভাবৰ এনে এটি প্ৰাণী নাই যি সঙ্গীত ভাল নাপায় আৰু সঙ্গীতত বশ নহয়। সংসাৰৰ অস্বাভাবিক চিন্তা, শোক, তাপ আদিয়ে নোচোৱা, আনন্দপ্ৰিয় আনন্দময় লৰা-ছোৱালীৰ তো কথাই নাই। সেই সকল আনন্দ-অমৃতৰ সন্তান লৰা ছোৱালীক নিৰ্দোষ আনন্দৰ মাজেদি অসমীয়া আৰ্য্য অনাৰ্য্য সুবৰ কথকিঃ আভাষ দিয়াই “**বাসন্তীৰ অভিষেক**”ৰ উদ্দেশ্য। এই ক্ষুদ্ৰ নাটিকা খনিয়ে লিখক দুজনৰ এই উদ্দেশ্য কিমান সফল কৰিছে সেই বিচাৰৰ ভাব গুণগ্ৰাহী বাইজৰ ওপৰত।

যোৰহাট মহিলা সমিতিৰ ভূতপূৰ্ব সভানেত্ৰী শ্ৰীযুতা বত্ৰ কুমাৰী বাজখোৱানীৰ আৰু সদৌ আসাম মহিলা সন্মিলনীৰ তৃতীয় অধিবেশনৰ সভানেত্ৰী মাতৃ স্থানীয়া শ্ৰীযুতা নাৰায়ণী সন্দিকৈ আইতাৰ বিশেষ উদ্যোগ আৰু উৎসাহত যোৰহাট মহিলা সমিতিৰ দুটা মহিলা বৈঠকত এই গীতি নাটিকা খনিৰ দুবাৰ অভিনয় হৈ গৈছে ; আৰু তলত নাম দিয়া আইতিহঁতে ভাও লৈ শ্ৰোতা সকলৰ বিশেষ প্ৰশংসা পাইছিল :—

কুমাৰী বিজুলী তৰা বাজখোৱা	বাসন্তী বাণী
,, হেমন্তেশ্বৰী দেৱী বৰদলৈ (মাকণ)	মলয়া
,, আকাশী তৰা বাজখোৱা	সেউতী ফুল
,, মায়া তৰা বাজখোৱা	মালতী ফুল
,, মজিদা খাতুন (মাখনী)	কেতেকী চবাই
,, আছিয়া বেগম	কুলি চবাই
,, গোলোকেশ্বৰী দেৱী বৰদলৈ (পোনাকণ)	পখিলী

অধ্যাপক শ্ৰীযুত সূৰ্য্যকুমাৰ ভূঞা এম, এ, বি, এল, বিছা-
বিনোদ আৰু শ্ৰীযুত পদ্মধৰ চলিহা এম, এ, বি, এল,—অসম
মাতৃৰ মুখোজ্জলকাৰী এই দুজন স্মনামধন্য সন্তানে যথা
ক্ৰমে এখন ইংৰাজী আৰু এখন অসমীয়া পূৰ্ববাভাষ লিখি এই
ক্ষুদ্ৰ পুথি খনিৰ মৌল বহুতো বঢ়াইছে। এখেত সকলক
আমাৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতাৰ ওলগনি জনাইছোঁ। ইতি—

বসন্ত পূৰ্ণিমা }
১৮৫১ শ'ক }

শ্ৰীকীৰ্ত্তিনাথ শৰ্ম্মা বৰদলৈ।
শ্ৰীমুক্তিনাথ শৰ্ম্মা বৰদলৈ।

বাসন্তীৰ অভিষেকৰ শুধৰণী ।

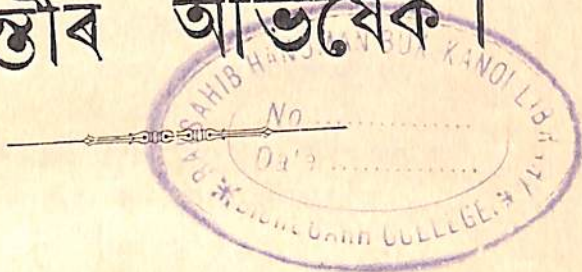
পিঠি	শাবী	হৈছে	হব লাগে
১১০	২	মাজত	মাবত
১১০	৩	বসলীলা	বাসলীলা
১	৭	নীলিমাতে	নীলিমাতে
২	৫	ফুলতে	কোলাতে
৩	৩	কুৰু বীৰে	কুৰু বীৰে
৬	৬	নাচনি	নাচনী
৬	৮	কুলি	পখিলী
৬	১৮	কেতেকা	কেতেকী

পৰিশিষ্ট ১

৪ নং	মলয়াৰ গীত	১০	(শেহৰ)	ঋ	ঋ
৬ নং	জুটিয়া গীত	১৪	গাতু		আই
	ঐ	ঐ	(৩য় পাদৰ)	ঐ	ঐ
	ঐ	১৫	(শেহ পাদৰ)	ঐ	ঐ
৭ নং	কেতেকীৰ গীত	৫	(২য় পাদৰ)	নো	নো
৮ নং	মলয়াৰ গীত	১	(১ম পাদৰ)	সাঁ	সাঁ
৯ নং	কুলিৰ গীত	৪	কলসী		কলচী
	ঐ	১৪	দূৰণিত		দূৰণিব
১১ নং	গীত	১২	জলত		ডালত

স্বপ্নময় হৃদয়সদয় অক্ষয় তে পুণ্ড্রমুখী
দেবী হাইত অক্ষয়তনুমেধু,
অক্ষয়ীকর্তৃক যথার্থ কৃত্যে
২০/১/২০

বাসন্তীর অভিষেক।

ভারবীয়াসকলঃ—

বাসন্তী, কুলি, কেতেকী, মলয়া, সেউতী,
মালতী আৰু পখিলী।

প্ৰস্তাৱনা :

বাগ, কেদাৰ—তাল, তেওঁৰা ।

নানে মন্দাকিনী, সবগৰে পৰা,

গায় সমীৰণে ধীৰে ধীৰে ।

নাচে তৰু লতা, মৃচ্ছ হিল্লোলে,

পুলকিত প্ৰাণ আনন্দ নীৰে ॥

গায় তটিনীয়ে কুলু কুলু, কোকিলৰ ধ্বনি কুউ কুউ,

গুৰু গুৰু গুৰু মাতে জলধৰে,

দূৰ নীলমাতে গম্ভীৰে ॥

সৰসি-বুকুত কমল ফুটে, অৰুণ কিৰণ হাঁহি উঠে,

গুণ্ গুণ্ গুণ্ গায় অলিকুলে,

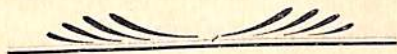
বাজি উঠে বীণা মূচ্ছনা মীড়ে ॥

বাজে শঙ্খ গায় আৰতিৰ গীতি,

শোভে উপচাৰে পূজাৰ বেদি,

জ্বলে ধূপ ধূনা স্নগন্ধেৰে ভৰা,

বাণি পূজা আজি মন্দিৰে ॥

[সেউতী আৰু মালতী দুজুপি ফুল। দুয়ো শুই থাকে।
দৃবেত ক্ষীণ সঙ্গীতৰ ধ্বনি লাহে লাহে ডাঙ্গৰ হৈ ওচৰ চাপি
আহে; লগে লগে মলয়াই গীত গাই নাচি নাচি আহে]

মলয়াৰ গীত ৪—

খাম্বাজ মালতী—একতালা।

হালি জালি গাওঁ।

ফুলৰে বাণীৰে, ফুলতে জিলিকা

ফুল বেণু লই যাওঁ ॥

আঁচলতে বান্ধি ফুলৰ বেণু, ফুৰোঁ চতিয়াই,
ফুলবাণীৰ ফুল ফুটি উঠে মোৰ কোমল পৰশ পাই;

কুলিৰ বেণুৰ স্মৰতে মিলাই

নিগাতী বীণা বজাওঁ ॥

(মলয়াৰ গীতৰ লগে লগে সেউতী মালতীয়ে সাৰ
পাই মূৰ ডাঙে)।

মলয়া :- উঠা উঠা সখি! বাসন্তী কুৰুঁৰী আহিব লাগিছে।

মই আহোঁতে কুলি আৰু কেতেকীয়ে 'বাসন্তী
কুৰুঁৰী আহিছে' 'বাসন্তী কুৰুঁৰী আহিছে'
বুলি জাত লগাই গীত গাই থকা শুনি আহিছেঁ।

(সেউতী মালতী দুয়ো থিয় হয়)

সেউতী :- সখি মলয়া ! তোমাৰ আঁচলৰ বা লাগি গছৰ
আগ লৰে নহঁব চউ কঁপে, গা জুব পৰি যায় ।
সখি ! অলপ ইয়াতে বোৱাঁ, বাসন্তী কুৰঁৰীয়ে
কুলি কেতেকী আৰু সখি পখিলীক লৈ আহক ।
আমি এটাইকিটিয়ে ইয়াতে উমলিমহঁক ।

মালতী :- সখি মলয়া ! কুলিয়ে আহি 'কুউ' 'কুউ'কৈ গান
গাব, কেতেকীয়ে মউসনা "অ কেতেকী" মাতেৰে
কাণ জুব পেলাব, তেহে বাসন্তী কুঁৰী আহিব ।
আমাৰ ফুল কলিয়ে এতিয়াও ওবণি গুচোৱা
নাই, সিহঁতৰ বুকুৰ মধুৰ গোক্ক এতিয়াও ফুটি
উঠা নাই ।

সেউতী :- বাসন্তী কুৰঁৰীক সজাবলৈ আমাৰ কি-কি আছে
জানানে ? মোৰ গুৱনী কেইটিমান ফুল কলি
আছে, তাৰ সোঁৰভো আছে ।

মালতী :- মোৰো আছে ধুনীয়া ফুল কলিৰ মালা এধাবী ।
বাসন্তী কুঁৰীৰ মূৰত পিন্ধাই দিলেই গোক্কৰ
সঁফুৰা মেলি দি কলিবোৰ জকমকাই ফুলি উঠিব ।

মলয়া :- মোৰ হলে, সখি, আছে মাথোন জুব বিচনী খনিৰ
এচাতি বা । বাসন্তী কুৰঁৰী আহিলেই আগে
আগে বিচি আহিম আৰু ফুলৰ পৰা সুগন্ধি ৰেণু
আনি কুৰঁৰীৰ অহা বাটেৰে চটিয়াই আহিম ।

(সেউতী আৰু মালতীৰ গীত) :

খাম্বাজ—দাদ্ৰা ।

সেউতী—মোৰ ফুলৰ সৌৰভ বৰ মধুৰ !

মালতী—ফুলকলি মোৰ মউবে পূৰ ॥

সেউতী—যেতিয়া বাসন্তী আহিব,

মালতী—(আমাৰ) ফুল কলিয়ে মূৰ তুলিব,

উভয়ে—এতিয়াও ফুল কলিয়ে চকু মেলা নাই,

তন্দ্রাতে হই আছে বিভোৰ ॥

(সেউতী মালতী দুয়ো সাবটা সাবটি কৈ থিয় হয় আৰু মলয়ায়
বিচি বিচি গায় আৰু তালে তালে নাচে)

মলয়াৰ গীত :

ববো তুক স্বৰ—একতালা ।

মোৰ বা এচাটি পাই,

আমাৰ সখিএ, হালিছে জালিছে

গাতে তৰণি নাই ॥

মোৰ বা এচাতি পাই,
নই তুলে বুলে, পানী তুলেবুলে, নাৰবে ছবিটি চাই ॥
মোৰ বা গাতে লগাই,
নইবে বুকতে, জোনায়ে হাঁহিছে, চউ নাচি নাচি যায় ॥

(দূৰৈত ক্ষীণ সঙ্গীতৰ ধ্বনি)

সেউতী—সোৱা পাখিলী বাই নাচি নাচি আহিছে ।
মালতী—পাখিলী বাই অ, পাখিলী বাই ?

(পাখিলী নাচি নাচি গীত গাই সোমাই আহে)

পাখিলীৰ গীত :

পিলু—কাওৱালী ।

(মোৰ) ফুলাম পাখীতে, অলেখ ববনে,
সপোন পুৰীবে ছবি অঁকা ॥

(মোৰ) লাহী দেহাবে লয়লাসে উৰি,
অমিয়া সুরদী মউ চুহি ফুৰি,
মুখেতে ফুটাওঁ, মিচিকি হাঁহিটি,
ফুল বাণীৰে লাজে ঢকা ॥

পখিলী—(নাচি নাচি) অ' সেউতী অ' মালতী মই যে আহিলেঁ।।

আহোঁতে বাটত কুলি কেতেকীক দেখি আহিলেঁ।।

মালতী—পখিলী বাই অ' আই।

সেউতী—অ' পখিলী মোৰ ওচৰতে বহাঁ।

মলয়া—পখিলী ঐ পখিলা, কুলি কেতেকীনো ক'ত দেখিলা ?

সকলোৰে গীত—নিহানানামৰ স্মৃতি

মলয়া—নাচিয়ে আহিলা নাচনি পখিলা,

কুলি কেতেকীকে ক'ত নো দেখিলা ?

কুলি—দেখিলেঁ দেখিলেঁ বাটে যাওঁতে।

সোণৰে হাঁচটিত তামোল খাওঁতে ॥

মালতী—আৰু কি দেখিলা আৰু কি আছে !

পখিলা—কুলিয়ে বাঁহীটিত স্মৃতি ধৰিছে ॥

সেউতী—কেতেকী বায়ে নো কি কৰিছে ?

পখিলা—হেঙ্গুলী বৰণে বিহাখন বোলাইছে,

টোকাৰী খনতে হাতে বুলাইছে ॥

সকলোৰে—কুলি অ' কেতেকী, আই। অ' আই।

ফুলাম পাটি পাৰি দিছে। ইয়াতে বহাঁ ॥

(আঁতৰত অ' কেতেকী, অ' কেতেকী মাত

আৰু ক্ষীণ সঙ্গীতৰ ধ্বনি)

[গীত গাই গাই কেতেকা সোমাই আছে]

କେତେକୀର ଗୀତ ।

ବିବିଡ଼ ଖାନ୍ଦାଜ—ଏକତାଳା

ବାସନ୍ତୀବେ ଦୂତୀ, ଆହିଛେ। କେତେକୀ ;

ମୁଖତେ ବତବା ଲହି ॥

ଚକ୍ର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳାଓ ହେନ୍ଦୁଲୀ ବେଶେବେ,

ହିୟା ଓପଚାଓ ମଧୁର ମାତେବେ,

ମନ ପବାଗ ହରି ଲହି ଯାଉଁ, 'କେତେକୀ' କେତେକୀ କହି ॥

(ଅ' କେତେକୀ ୨ କୈ ଚବାହିବ ଦବେ ମାତେ)

ମଲୟାର ଗୀତ ।

ଗଜଲ—ପୋସ୍ତା ।

ଅ' କେତେକୀ, ଅ' କେତେକୀ, କାକନୋ ମାତ ମଧୁର ସୁବେ ।

ତୋବ ଗାନତେ, ସେଉତୀ ମାଳତୀବ, ଅ' ଚଳତ ବନ୍ଦା, ପବାଗ ଉବେ ॥

ଜ' ଯି ପରି ଯାଏ ଲାଜୁକୀ ଲତା,

ଫୁଲବେ ମଠି ବୟ ଫୁଲତେ ମ' ଚା,

ସେହି ତାନତେ, ମଠି ନିପିୟେ, ନାଚି ପଦ୍ମିନୀ ଉରି ଫୁବେ ॥

ରୁପାଳୀ ଜୋନେ ଜେଉତି ଡାଲେ,

ମଠିସନା ତୋବ ମାତ ଶୁନିଲେ,

ଆହେ ଭାହି, ମଲୟା-କୋଳାତ, ମଧୁର ସୌଭ, ଫୁଲ ବେଗୁବେ ॥

কেতেকী—অ' সখি মই কেতেকী ! আমাৰ কুঁৱৰীয়ে সাজিছে
পাৰিছে আহিব লাগিছে ।

সেউতী—অ' কেতেকী ! বাসন্তী কুঁৱৰীক সজাবলৈ ফুল
সজাই থৈছেঁ ; ফুলৰ বুকুত মৌ গোটাই
থৈছেঁ ।

মালতী :—কেতেকী অ' কেতেকী ! কুঁৱৰীৰ খোপাত
পিন্ধাবলৈ মোৰ ফুল কলি কেইটিৰে এধাৰি
চাকি গাঁথি থৈছেঁ । গাত চটিয়াই দিবলৈ মোৰ
সুগন্ধি ফুলবোৰৰ বেণুও গোটাই থৈছেঁ ।

পখিলী :—বাসন্তী কুঁৱৰীৰ মউ যোগনীয়া মই ।

মলয়া :—দেহি ঐ, কুঁৱৰীয়ে ভাগৰে জুগৰে আহিব । মই
মোৰ জুৰ বিচনীৰে বিচি দিম ।

অঁতৰত 'কুউ' 'কুউ' মাত আৰু মৃত্ত সঙ্গীতৰ ধ্বনি)

[গীত গাই নাচি নাচি কুলি সোমাই আহে]

কুলিৰ গীত :

বৰো ভাটিয়ালী—কাহাবৰা ।

গছৰে আগতে, কোমল পাতৰে, সোণৰে কলচি হাঁহে ।

গোন্ধৰ লই সঁফুৰা, মলয়া কোলাত ফুলৰে পৰাগ ভাহে ॥

ধীৰে গাওঁ মই স্মৰদি গীত, বঙ্গতে উগুলা থুগুলা চিত ;

দূৰ দূৰণিৰ কপালি জোনাইৰ কপালি পোহৰ আহে ॥

(দূৰ্বেত শঙ্খ ঘণ্টা আৰু সুললিত সঙ্গীতৰ ধ্বনি)

(গীত গাই গাই ধীৰ গতিৰে বাসন্তী কুঁৱৰী সোমাই আহে
আৰু সকলোৱে সম্ভৱেৰে থিয় হয় ।)

বাসন্তীৰ গীত :

বসন্ত পুৱৰী—চিমাতেতাল।

প্ৰকৃতিয়ে আজি, নব সাজে সাজি,

আগমনী গীত গায়।

উঠে শিহৰণ ফুলে পাতে, মোৰ হাতৰ পৰশ পাই ॥

ঢালে অমিয়া কোকিলৰ গানে,

যাচে উপহাৰ ভোমোৰা গুঞ্জনে,

সৌৰভে ভৰা সম্ভাৰ আনে, মধুৰ দখিণ মলয়াই।

উঠে শিহৰণ ফুলে পাতে, মোৰ হাতৰ পৰশ পাই ॥

বাসন্তী—সখি সেউতী, সখি মালতী, মই আহিলোঁ। আমাৰ

উমলিবৰ বেলি হল।

সেউতী—(আঠু লই) কুঁৱৰী, এই খনি ফুলৰ আসনতে

বহক। (বাসন্তী বহে)

মালতী—(আঠু লই) কুঁৱৰী, আমি আজি কি কি

উমলিমহঁক ?

পখিলী—(নাচি নাচি) আমি বাণী বাণী উমলিম, বাণী
বাণী উমলিম ।

মলয়া—হয় ! বাণী, বাণী ।

কেতেকী—হয়, আমি বাণী বাণী উমলিম । ‘অ’ কেতেকী ।’

কুলি—বাণী বাণী উমলিম । ‘কুউ’ ।

বাসন্তী—সখিহঁত ! বাক তোমালোকৰ কথাই হওক ।

আমি বাণী বাণীকে খেলোঁহঁক ।

সেউতী—প্রকৃতি আইব এইখন বিনন্দীয়া বাজ্যত আজি
বাণী হব আমাৰ ‘বাসন্তী কুৰঁবী ।’

পখিলী—(নাচি নাচি) আজি কুৰঁবী আমাৰ বাণী হব ।

সেউতী—(বাসন্তীক ফুলৰ মুকুট পিন্ধাই) আজি বাসন্তী
কুৰঁবী আমাৰ বাণী হল ।

মালতী—(বাসন্তীক ফুলৰ মালা পিন্ধাই দি) বাসন্তী বাণীৰ
বাজত নদন বদন হওক ।

পখিলী—(বাসন্তীৰ ভৰিত ফুলবেণু চতিয়াই, মূউৰ বহঘৰা
এটি হাতত দি নাচি নাচি) জয় বাসন্তী বাণীৰ
জয় । কুলি, কেতেকী, মলয়া, সেউতী, মালতী,
আহাঁ, আমি বাসন্তীৰ জয়-গান কৰোঁহঁক ।

মলয়া—(বিচি বিচি) বাসন্তী বাণীৰ জয় হওক । ফুল-
কুৰঁবীসকলে নতুন নতুন ফুলৰ যোগান ধৰক ।

বাসন্তী—(থিয় হৈ) বিনন্দীয়া প্রকৃতিৰ শোভা বাঢ়ক,
 সূৰ্য্যৰ ব'দ আৰু জোনাইৰ জোনাকে বসুন্ধৰা
 উজলাই পেলাওক । জগতত সুখ শান্তি, আনন্দ
 যুগমীয়া হওক ।

(বাসন্তী কুৰঁবীক মাজত লৈ এটায়ৈ ফুল চটিয়াই
 চটিয়াই ঘূৰি ঘূৰি গীত গায়)

সামৰণী গীত ।

বাগ সিন্ধুৰা—তাল চিমা তেতালা ।

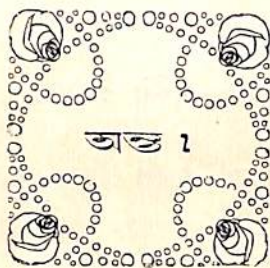
উকলি জোকাৰ দিয়া, উলাহে ;

শুৱনী ধৰণী আজি এহে ॥ ধ্রু ॥

পদ । গছে গছে হাঁহি ফুলে জক মক কৰে ।
 ডালত বহি কেতেকীয়ে সূৰদি গীত ধৰে ॥১॥
 কুলিয়ে পাতৰ অঁবত 'কুউ' 'কুউ' গায় ।
 মলয়াৰ চৌ উঠি সুগন্ধ বিলায় ॥২॥
 কুঁহিপাতে হালে জালে বনৰে গছ লতা ।
 ফুলৰে বুকতে আছে ফুল ৰেণু গঁথা ॥৩॥

বাসন্তীৰে তাৰে আজি অভিষেক কৰি ।
ধবণী শূৱনী কৰা মঙ্গল আচৰি ॥৪॥

(বাসন্তীৰ চাৰিওকাষে আঠুলৈ সকলোৱে উৰুলি দিয়ে ।
দূৰৈত শঙ্খ ঘণ্টা আৰু মুছ সঙ্গীতৰ ধ্বনি) ।

বাসন্তীৰ অভিষেকৰ পৰিশিষ্টঃ-

গীতৰ সুৰলিপি ।

প্রস্তারনার গীত ।

বাগ, কেদার—তাল, তেওবা ।

১ম অস্থায়ী ।

+ ৩ ১ + ৩ ১

[সা সা সা | ম | ম ম | গ ম প | মী প | প প |
 না মে মন্ | দা | কি নী | স ব গ | বে এ | প বা]

+ ৩ ১ + ৩ ১

[সা সা | প্র | প প | সা প্র | সা | প্র পঁ ম ||]
 বয় স | মী | ব গ | ধী বে | ধী | বে এ এ]

২য় অস্থায়ী ।

+ ৩ ১ + ৩ ১

[প নি সা | সা | সা সা | নি প্র সা | প্র | প প |
 না চে ত | ক | ল তা | য় হ হিল্ | লো | লে এ]

+ ৩ ১ + ৩ ১

[সা সা সা | প্র | প প | সা প্র সা | সা | প্র পঁ ম ||]
 পু ল কি | ত প্রা গ | আ ন ন্দ | গী | বে এ এ]

১ম অন্তরা ।

+ ৩ ১ + ৩ ১

[প্ৰ প্ৰ প্ৰ | সা সা সা সা | সা সা সা সা | সা সা সা সা | সা সা সা সা]

গা য় ত টি নী য়ে কু লু কু লু

+ ৩ ১ + ৩ ১

প্ৰ প্ৰ প্ৰ | প্ৰ সা সা | প্ৰ প্ৰ প্ৰ | সা প্ৰ সা | প্ৰ প্ৰ প্ৰ]

কো কিল ব অ তা ন কু উ উ কু উ উ

+ ৩ ১ + ৩ ১

[সা সা সা | ম ম ম | প ম প | মী প | প প]

গু ক গু ক গু ক মা তে জ ন অ ধ বে

+ ৩ ১ + ৩ ১

সা সা | প্ৰ প্ৰ | সা প্ৰ | সা | প্ৰ প্ৰ প্ৰ

দুব নী লি মা ত গম্ ভী বে এ এ এ

বাকী ছটা অন্তরাও প্রথমটোৰ নিচিনা ।

২ : অলসার গীত :

মিশ্র মালতী একতালা

১ম অস্থায়ী।

০ ১ + ৩

[সা ঝা | ম প | ঞ | ম গ ঞ সা ||]
হা লি | জা লি | গা | আ আ আ ওঁ ||

২য় অস্থায়ী।

০ ১ + ৩

[সা সা ঞ | প প প | প প প | প ঞ প |
ফু ল বে | বা গী বে | কো লা তে | জি লি কা |

০ ১ + ৩

[ম গ | সা ঞ প | ঞ | ম গ ঞ সা ||]
ফুল বে | গু ল ই | যা | আ আ আ ওঁ ||

অন্তরা :-

° ১ + ৩
 | | | | | | | | | | | | | | | | |
 [মমম | গগগ | মমপ | পপ |
 অঁ চ ল | তে বা দ্বি | ফু ল ব | বে গু |
]

° ১ + ৩
 | | | | | | | | | | | | | | | | |
 মপ | নি নি | সা | ০ |
 ফু ঝোঁ | চ তি | আ | আই |

° ১ + ৩
 | | | | | | | | | | | | | | | | |
 সা নি | সা নি সাঁ | সা নো নো | হ হ |
 ফুল বা | গী ব ফু উ ল | ফু টি উ | ঠে মো ব |

| | | | | | | | | | | | | | | | |
 মম | প গ | ম | ০ |
 কো মল | প বশ | পা | আই]

| | | | | | | | | | | | | | | | |
 [সা সা | গ গ | সা সা সা | গ গ |
 কু লিব | বে গু ব | সু ব তে | মি লাই |
]

| | | | | | | | | | | | | | | | |
 হ নো হ | প ম প | হ ম গ গ সা | : : :
 নি মা তী | বী গা ব | জা | আ আ আ ঙ্গ | : : :
]

৩। সেউতী আৰু মালতীৰ গীত :

খান্বাজ—দাদৰা।

(মোৰ) $\left[\begin{array}{cccc|cc|cc|c} + & & & & \circ & & + & & \circ \\ \text{পঁ} & \text{পঁ} & \text{নো} & \text{পঁ} & \text{প} & \text{ম} & \text{গম} & \text{প} & \\ \text{ফু} & \text{উ} & \text{ল} & \text{অ} & \text{অ} & \text{ব} & \text{সৌ} & \text{বত} & \text{বব} & \text{ম} & \text{ধুব} \end{array} \right]$

(মোৰ) $\left[\begin{array}{ccc|cc|cc|c} + & & & \circ & & + & & \circ \\ \text{প্ৰ} & \text{গো} & \text{ম} & \text{প} & \text{প্ৰ} & \text{গো} & \text{ম} & \text{গো} & \text{প্ৰ} & \\ \text{ফুল} & \text{ক} & \text{লিবোৰ} & \text{ম} & \text{অ} & \text{উ} & \text{বে} & \text{পূ} & \end{array} \right]$

$\left[\begin{array}{cc|cc|cc|cc} + & & \circ & & + & & \circ & \\ \text{প} & \text{ম} & \text{ম} & \text{গ} & \text{ম} & \text{ম} & \text{ম} & \text{প} & \text{প} & \\ \text{যে} & \text{তি} & \text{য়া} & \text{বা} & \text{স} & \text{ন্তী} & \text{আ} & \text{হি} & \text{ব} & \end{array} \right]$

$\left. \begin{array}{cc|cc|cc|cc} + & & \circ & & + & & \circ & \\ \text{প} & \text{ম} & \text{প} & \text{প্ৰ} & \text{প} & \text{সা} & \text{নো} & \text{প্ৰ} & \text{প্ৰ} & \\ \text{ফুল} & \text{ক} & \text{লি} & \text{য়ে} & \text{মূ} & \text{উ} & \text{ৰ} & \text{ডা} & \text{সি} & \text{ব} \end{array} \right\}$

$\left. \begin{array}{ccc|ccc|ccc|cc} + & & \circ & & + & & \circ & \\ \text{নি} & \text{নি} & \text{নি} & \text{নি} & \text{নি} & \text{নি} & \text{নি} & \text{সা} & \text{নি} & \text{সা} & \text{সা} & \\ \text{ফু} & \text{উ} & \text{ল্} & \text{ক} & \text{লি} & \text{য়ি} & \text{য়ে} & \text{চ} & \text{কু} & \text{মে} & \text{লা} & \text{নাই} & \end{array} \right\}$

$\left. \begin{array}{cc|cc|cc|c} + & & \circ & & + & & \circ & \\ \text{প্ৰ} & \text{নো} & \text{প্ৰ} & \text{প} & \text{প্ৰ} & \text{সা} & \text{নো} & \text{প্ৰ} & \\ \text{তন্} & \text{দ্ৰা} & \text{তে} & \text{হই} & \text{আ} & \text{ছে} & \text{বি} & \text{ভো} & \end{array} \right\}$

১১ পখিলাৰ গীতঃ

পিলু—কাওৰালী।

মোৰ [^০ প প প | ^১ গো ঞ্জ | ⁺ সা ঞ্জ প | ^৩ প প |
 ফু লাম পা | খী তে | অ লেখ ব | ব গে |

^০ নো নো নো | ^১ নো নো | ⁺ মী মী প |
 স পোন পু | বী বে | ছ বি অ |

^৩ মী প ঞ্জ নো ||]
 কা আ আ আ

অন্তৰা।

[^০ নো নো নো | ^১ ঞ্জ প | ⁺ মী প ঞ্জ সা | ^৩ ঞ্জ ঞ্জ |
 লা হী দে | হা বে | ল য লা সে | উ বি |

० १ + ३
 ম ম ম ম | গ গ | সা সা সা গ | গ গ |
 অ মি য়া মু | র দি | ম উ চু হি | কু বি |]

० ১ + ৩
 [নো নো নো | প্র প | মী প প্র সা | গ গ |]
 মু খ তে | ফু টাও | মি টি কি হাঁ | হি টি |]

নো নো | নো নো | প্র প্র নো | প্র নো সা গ
 ফুল বা | গী বে | লা জে ট | কা আ আ আ

নো নো | প্র প্র | মী মী প | মী প প্র নো
 ফুল বা | গী বে | লা জে ট | কা আ আ আ ॥ ॐ ॥

৩। মলয়া, সেউতী, মালতী
আৰু পখিলাৰ জুতিয়া গীত।

বিয়া নামৰ সুৰ—তাল, কাওৰালি।

। ॥ । । । । । । । । । ॥

[মমপ | মপগম্ম | মপগম্ম | গ্মগ্মসা]

না চিয়ে | আহিলা আ | না চনী ঈ | পখিলা]

কু লিকে তে কীকে এ ক'তে নো ও দেখিলা
 দেখিলোঁ দেখিলোঁ ও বা আটে এ যাওঁতে
 সোনবে হা চটি ইত্ তা আমোল খাওঁতে
 আৰু কি দেখিলা আ আৰু কি ই আ আছে
 কুলিয়ে বাঁ হীটি ই বা আয়ে এ আ আছে
 কেতে কী বায়ে নোও কি ই ক অ বি ইছে

। ॥ । । । । । । । । । ॥

মপম্ম | পম্মম্মপাঁম্ম | মপম্ম | পম্মম্ম |

হে দু লি | ববণে এ এ | বিহাখন | বোলাইছে |

৯: কুলির গীত:

ববো ভাটওয়ালী—কাহাববা।

১ম অস্থায়ী।

° + ° +
| || | | | | | | | | | |
[অমপ | অমপপ্র | অমপ | অমপপ্র |
গ ছ বে | আগ তে | কো ম ল | পা ত বে ,

° + ° +
| || | | | | | | | | | |
[অমপ | অমপপ্র | অমপপ্র | অমপপ্র পঁ অ ||
সো গ বে | ক ল সী | হাঁ আ আ | আ আ আ আ হে ||]

২য় অস্থায়ী।

° + ° +
| || | | | | | | | | | |
[অসাসা | সাসাসা | প্রসা প্র | গ প্র |
গো দ্বব লই | স ফু বা | ম ল য়া | কো লা ত |

° + ° +
 সা সা সা | প্র প প্র | ম প প্র | ম প প্র প ম
 ফু ল বে | প অ বাগ | ভা আ আ | আ আ আ আ হে

অন্তর্বা :-

° + ° +
 [সা সা গ | সা সা প্র | প্র সা সা সা | সা |
 ধী বে গা | ঙ্গ ম অই | সু র দি ই | গীত |

° + ° +
 সা সা গ | সা সা প্র | প্র সা সা সা | সা |
 ব দ তে | উ উ গুল | থু উ গু ল | চিত

° + ° +
 [সা সা গ | সা সা প্র | প্র সা প্র | প ম সা |
 দূ উ ব দূ | ব অনীত | ক পা লি | জো নাই ব |

° + ° +
 ম প্র প | ম সা | ম প প্র | ম প প্র প ম
 ক পা লি | পো হব | হা আ আ | আ আ আ আ হে

० १
 । । । । । ।
 প প ম গ । গ ঝ ঞ ঞ ॥
 জ ক ম ক । ক অ অ বে ।

+ ৩

। । । । । ॥
 [ঞ ঞ ঞ ঞ । সা সা নি সঁ ।
 জ ল ত ব হি । কে তে কী য়ে ।

০ ১
 । ॥ ঞ ঞ । ॥ ॥
 শ্ৰ নো শ্ৰ ঞ । ম ঞ ॥ ॥
 শ্ৰ র দী গীত । ধ বে ॥]

(বাঁকী বিলাক পদো ১ম পদব নিচিনা ।

[বজোৱাৰ সঙ্কেত বিলাকৰ অৰ্থ আৰু ব্যৱহাৰ আঃ
 প্ৰণীত “শ্ৰুৱ পৰিচয়” (আগ ছোৱা) চাওক]

সচিত্ৰ

অসমীয়া সুৰ পৰিচয় ।

শ্ৰীযুত কীৰ্ত্তিনাথ শৰ্মা ববদলৈৰ দ্বাৰা প্ৰণীত ।

বেচ খনে ১৫০ সাতমহা মাথোন ।

মন্তব্যৰ টোকা :-

শ্ৰীযুত চন্দ্ৰেশ্বৰ বৰুৱা—“ * * * “সদীত সাহিত্যৰ
আমাৰ বৰ অভাব । সেই অভাব আপোনাৰ ‘সুৰ পৰিচয়ে’ ভালমান
ৰূপ কৰিব । * * * ”

শ্ৰীযুত শৰৎচন্দ্ৰ গোস্বামী—“ * * *
অসমীয়া সাহিত্যত আপোনাৰ * * * কিতাপখনি এটি নতুন আৰু
প্ৰভাৱপূৰ্ণ বস্তু হৈছে । * * * আপোনাৰ কিতাপত যিবিলাক
প্ৰশ্ন যন্ত্ৰৰ ছবি দিছে আৰু সেই বিলাকৰ প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে যি
আলোচনা কৰিছে সি বৰ ভাল হৈছে । * * ”

শ্ৰীযুত হিতেশ্বৰ বৰুৱা—“ * * *
‘সুৰ পৰিচয়’ কীৰ্ত্তিনাথৰ অক্ষয় কীৰ্ত্তি * * * ‘সুৰপৰিচয়ে’
অসমীয়া সাহিত্যক বহুতো ওপৰলৈ তুলিলে ।”

শ্ৰীযুত বেণুেশ্বৰ ৰাজখোৱা—“ * * * ‘সুৰ
পৰিচয়’ ওলাই গীতি বুজাৰ নবযুগৰ অৱতাৰণা কৰিছে । বিহুনাট্য, বিয়া
নাট্য, শুকনাৰায়ণী, দুৰ্গাবৰী, দেহবিচাৰ, বৰগীত, ব্যাহগীত আদি যি-
বিলাক অসমীয়াৰ নিজৰ সম্পত্তি আছে, সেই বিলাকৰ বিশদ আলোচনা
ৰা বাবে সদৌ আসামবাসী গ্ৰন্থকাৰৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ থাকিব ।” * * ”

আসাম সাহিত্য সভা পত্রিকা—(৩য় বছৰ
 প্রথম সংখ্যা) “* * * এই কিতাপ খনি অসমীয়া সাহিত্যৰ
 মূল্যবান সম্পদ। * * * সঙ্গীতত বতি থকা সকলো অসমীয়াই
 ইয়াৰ একোখন কিনা উচিত। * * *”

সপ্তাহিক অসমীয়া—(২৮ পৃষ্ঠা, ১৮৫১ শক)
 “* * * ‘স্বৰ পৰিচয়’ অসমীয়া সাহিত্যৰ অমূল্য সম্পদ আৰু
 অসমীয়া সঙ্গীত জগতৰ বহুমূলীয়া দান। * * * ‘স্বৰ পৰিচয়’
 এবাৰ হাতত ললেই লিখকৰ বহুদিনীয়া সাধনা আৰু অধাবসায়ৰ
 কথা উপলব্ধি কৰিব পাৰি।

ইত্যাদি

ইত্যাদি

শিশুনাটিকা চিৰিজ :-

শ্ৰীযুত কীৰ্ত্তিনাথ শৰ্ম্মা বৰদলৈ
 আৰু

শ্ৰীযুত মুক্তিনাথ শৰ্ম্মা বৰদলৈ

} প্রণীত।

- ১। বাসন্তীৰ অভিষেক (পীতৰ স্বৰলিপি সম্বলিত)—১০
- ২। লুইত কোৱঁব (ঐ) বন্ধস্থ—৮৫
- ৩। স্বৰ বিজয় (ঐ) বন্ধস্থ—১১

পোৱাৰ ঠিকনা—

শ্ৰীহৰিনাথ শৰ্ম্মা বৰদলৈ,
 ভৰাজান, পোঃ আঃ সোৰহাটী,
 আসাম।

